

KOMMUNAL UNGEINDSATS

- erfaringer fra KL og Undervisningsministeriets partnerskab om en kommunal ungeindsats

Indhold

DEL I: Intro

- S. 04 Baggrund og formål
- S. 05 Redesign indsatsen
- S. 06 Metode
- S. 07 Vigtige temaer
- S. 08 Beskrivelse af temaerne

DEL II: Skole

- S. 10 Hvad betyder temaet?
- S. 11 Hvad siger de unge?
- S. 12 Hvad siger medarbejderne?

DEL III: Familien og tidlig indsats

- S. 14 Hvad betyder temaet?
- S. 15 Hvad siger de unge?
- S. 16 Hvad siger medarbejderne?

DEL IV: Overgange, fælles mål og opgaveløsning

- S. 18 Hvad betyder temaet?
- S. 19 Hvad siger de unge?
- S. 20 Hvad siger medarbejderne?

DEL V: Relationen

- S. 23 Hvad betyder temaet?
- S. 24 Hvad siger de unge?
- S. 25 Hvad siger medarbejderne?

DEL VI: De rette tilbud

- S. 27 Hvad betyder temaet?
- S. 28 Hvad siger de unge?
- S. 39 Hvad siger medarbejderne?
- S. 30 Hvad ved vi?

DEL VII: Fællesskaber, basale behov og misbrug

- S. 32 Hvad betyder temaet?
- S. 33 Hvad siger de unge?
- S. 34 Hvad siger medarbejderne?

DEL VIII: Vigtige hovedpointer

- S. 36 Og husk...

DEL I INTRO

Baggrund og formål

KL og Undervisningsministeriet startede i november 2018 et partnerskab om en ny kommunal ungeindsats med deltagelse af 11 kommuner.

Næsten 50.000 unge under 25 år står i dag uden uddannelse eller uden at have en fod inden for på arbejdsmarkedet. De har brug for en hjælpende hånd til at komme i gang.

Med "Aftale om bedre veje til uddannelse og job" får kommunerne ansvaret for alle unge under 25 år, indtil den unge har gennemført en ungdomsuddannelse og/eller har opnået fast tilknytning til arbejdsmarkedet.

Formålet med partnerskabet er at understøtte implementeringen af den kommunale ungeindsats og bidrage til omstillingen af ungeindsatsen i de deltagende kommuner.

Alle kan være enige om, at kommunal service skal have et borgerperspektiv. Derfor har der i partnerskabet været fokus på at sætte sig i den unges sted og gennem ungerejser få en større forståelse for den unges adfærd og behov for interaktion med kommunen – og på den måde skabe værdi for såvel den enkelte unge som den enkelte medarbejder. Der er gennemført 70 ungerejser.

Helt konkret er det sket ved:

- › At indsamle viden om de unges oplevelser, perspektiver og ønsker til det fremtidige samarbejde.
- › At indsamle viden om medarbejdernes perspektiver på den nuværende praksis samt forventninger og problematikker i forbindelse med den fremtidige ungeindsats
- › At sikre fælles målrettede drøftelser på tværs af prioriteringer, mål og konkrete forandringsforslag til den fremtidige ungeindsats

Erfaringerne fra partnerskabet bygger på de besøg og analyser, der har været gennemført i de deltagende partnerskabskommuner. Som en del af partnerskabet skal den viden, som partnerskabet oparbejder, udbredes til samtlige 98 kommuner.

Derfor er der udarbejdet en opsamling af de temaer, der er identificeret på tværs af de deltagende kommuner i partnerskabet, der kan være brugbare for andre kommuner.

Brug derfor denne opsamling som inspiration i jeres egen ungeindsats.

God læselyst!

Redesign indsatsen

Der er brug for at redesigne mødet mellem den unge og kommunen, hvis kommunen skal rykke sig.

Hvordan den enkelte kommune vælger at redesigne indsatsen er ikke afgørende, men det vigtigste er at inddrage de unges oplevelser. Med udgangspunkt heri samt med udgangspunkt i medarbejdere og lederes perspektiver på den nuværende indsats vil der blive drøftet og udviklet forslag til initiativer, der kan styrke den sammenhængende kommunale indsats for de unge.

I partnerskabet har de unge leveret vigtig og værdifuld viden om, hvordan ungeindsatsen virker i praksis. På den baggrund er kommunerne blevet bedre til at forstå de unge og har ikke mindst fået brugbar viden til at udvikle og forbedre indsatsen overfor de unge.

At inddrage de unge medvirker til at kortlægge et forløb for at se på helheder og sammenhænge. Inddragelsen giver et nuanceret og systematisk indblik i det oplevede forløb set fra den unges perspektiv.

På denne måde er det muligt at få identificeret de rigtige problemer og mulige løsninger i stedet for, hvad der opfattes som det rigtige.

De unges perspektiv kan ikke stå alene, når kommunen skal designe indsatsen. De økonomiske og organisatoriske rammer, viden om effekt af faglige indsatser mv. er også afgørende faktorer for at nå målet.

Erfaringer fra de kommuner, der arbejder med borgerinddragelse, når de redesigner deres indsats, er følgende:

- Vi er ikke lykkedes med opgaven på trods af mange specialindsatser og stort ressourceforbrug. Derfor er det på tide at stoppe op og gøre noget andet.
- Hvis man ser på succesfulde private virksomheder som fx LEGO, så arbejder de systematisk med at lytte til brugerne og lade dem teste deres produkter. Oversat til kommunen anno 2019: Man skal forstå og tale med borgerne, før man designer løsninger til dem.
- Det, borgerne ønsker, er ofte ikke dyrere løsninger, men løsninger der skaber mere mening.

Metode

I arbejdet med kommunerne er der taget udgangspunkt i den unges fortælling – de såkaldte brugerrejser – der efterfølgende er blevet forelagt medarbejderne.

De unge er eksperter i, hvordan indsatsen opleves, og medarbejderne er faglige eksperter, der kan identificere løsninger og eksisterende barrierer. Derfor er de centrale i den metodiske tilgang.

Brugerrejser

Brugerrejsen er en antropologiske metode, hvor den unge skridt for skridt beskriver sin "rejse" gennem en række af begivenheder eller aktiviteter (fx skole, støtte-kontaktperson, ungdomsuddannelse, virksomhedspraktik, misbrugsbehandling m.m.). Hver enkelt aktivitet uddybes ved at spørge ind til, hvad den unge oplever som positivt eller negativt i forløbet. Metoden giver et nuanceret og systematisk indblik i den konkret oplevede proces set fra brugerens synspunkt.

Miniworkshops med medarbejdere og ledere

Medarbejdere fra de organisatoriske enheder og fagspecialer, som er involveret i at sikre sammenhængende forløb for de unge, har deltaget i

miniworkshops. Miniworkshoppen tager udgangspunkt i en gennemgang af en brugerrejse.

Formålet med de gennemførte miniworkshops er med udgangspunkt i de unges perspektiv at blive konkrete, og komme tæt på de virksomme elementer i at skabe sammenhæng og fremdrift for den unge.

Eksempel på brugerrejse. Billedet er taget efter brugerrejsen er gennemført.

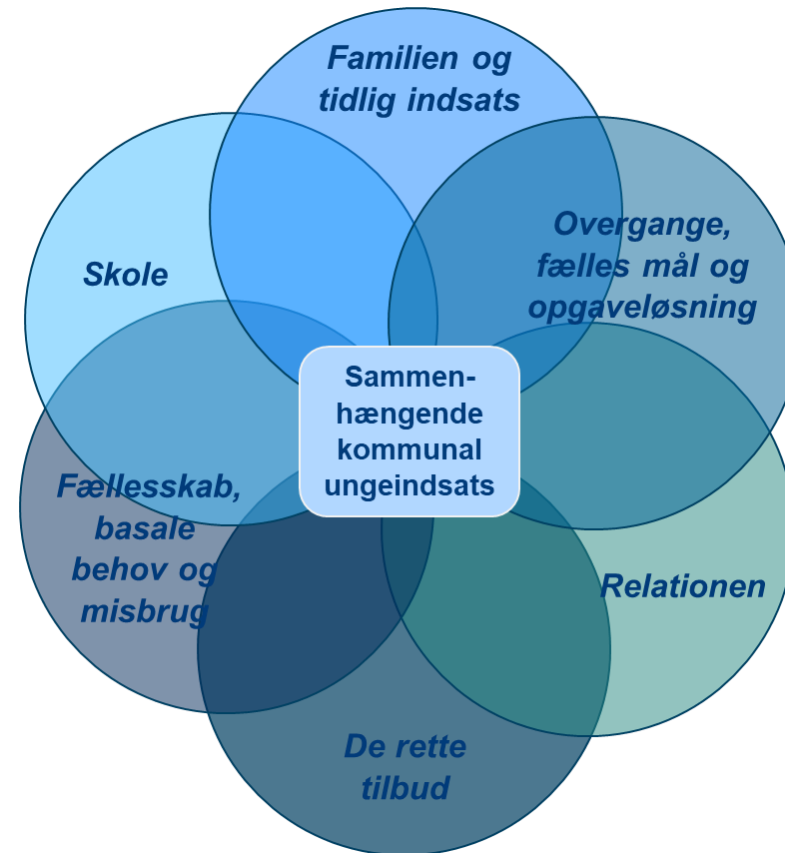
Vigtige temaer

Da kommunerne i partnerskabet havde gennemført ungerejser, medarbejderinterviews, workshop mv. dannede der sig et billede af nogle gentagne mønstre på tværs i partnerskabskommunerne.

Der er blevet identificeret seks centrale temaer, som har væsentlig betydning for at få en succesfuld sammenhængende ungeindsats. De seks identificerede temaer er:

- Skole
- Familien og tidlig indsats
- Overgange, fælles mål og opgaveløsning
- Relationen
- De rette tilbud
- Fællesskab, basale behov og misbrug

Uanset hvilken organisering den enkelte kommune vælger at have, er de temaer, som er identificeret på tværs af de deltagende kommuner i partnerskabet, nogle temaer det er vigtige at forholde sig til.

Beskrivelse af temaerne

I det følgende præsenteres de seks temaer mere dybdegående. Først beskrives hvad der skal forstås ved de enkelte temaer, og efterfølgende vil hvert enkelt tema blive udfoldet.

I præsentationen tages der først udgangspunkt i, hvordan de unge opfatter temaet. Hvad det har betydet for, at de er kommet dertil, hvor de er nu. Hvilke udfordringer de har oplevet undervejs, eller hvad der har gjort en forskel.

Efterfølgende præsenteres medarbejdernes refleksioner over de unges beskrivelser af deres oplevelser, og hvordan medarbejderne forholder sig til den indsats, der har været igangsat for de unge.

UNGEPARTNERSKAB

KOMMUNAL UNGEINDSATS

DEL II SKOLE

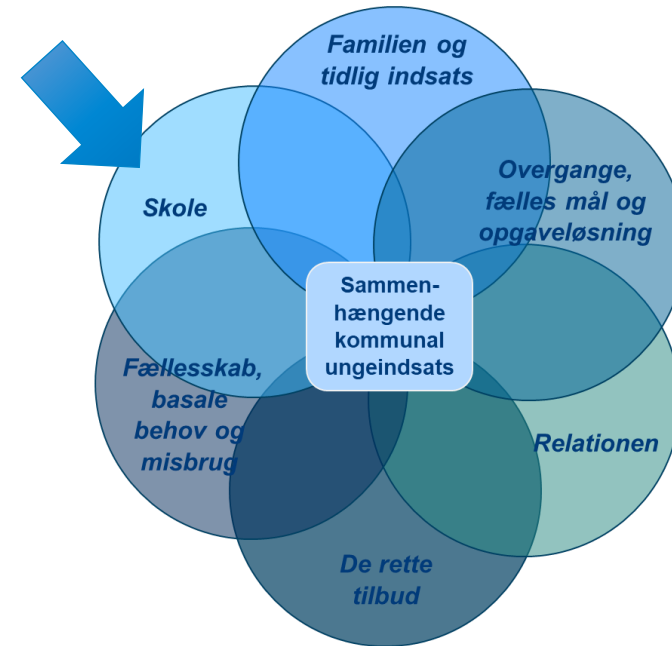
KL

Hvad betyder temaet?

De unges trivsel og læring i skolen er som bekendt den vigtigste beskyttelsesfaktor mod marginalisering senere i livet. Stort set alle unge fortæller, at de har haft udfordringer i skolen, som medfører, at de ikke kan gennemføre en ungdomsuddannelse.

De faglige udfordringer er langt fra det største problem. Koncentrationsvanskeligheder, udfordringer med at strukturere hverdagen og bekymringer, som fylder, bliver en barriere for trivsel og læring i grundskolen.

Det er næsten uoverskueligt for dem at indhente det, de ikke lærte i grundskolen. Inklusion i skolen, alternative læringsmiljøer, hvor de unge oplever succes, og voksne, der tjekker op på, om de har det godt i hverdagen, er vigtigt for de unge.

Hvad siger de unge?

Det er vigtigt for de unge at klare sig godt i skolen. En dårlig start i grundskolen sætter tydelige spor

Rammen

Generelt på tværs af kommunerne, er der flere mindre positive fortællinger fra skolen. En god skolegang er en af de vigtigste beskyttelsesfaktorer mod marginalisering. Det er dermed forventeligt, at unge, som nu har udfordringer med at gennemføre en uddannelse og blive inkluderet på arbejdsmarkedet, har haft udfordringer i grundskolen.

"Jeg har aldrig hadet at gå i skole (...) Der har altid været noget fedt ved at lære noget. Jeg har været sådan lidt den kloge i klasse og derfor har jeg ikke været den populære. Så det sociale har aldrig været godt. Jeg har været et centralt mobbe-offer"

"Det var noget rod. Jeg lavede aldrig lektier. Jeg blev tit smidt udenfor døren. Jeg pjækkede meget. De gjorde ikke noget."

"I skolen var det svært. De fandt aldrig ud af, hvem jeg var. De troede, at jeg var doven og ikke gad."

"Skoler skal være bedre til at takle mobning. Det ødelægger én. Det har ødelagt mig".

Hvad siger medarbejderne?

Inklusion af udfordrede børn og unge

Mange medarbejdere oplever ikke, at der er fælles mål for inklusionsindsatsen på tværs af skolerne eller, at der arbejdes koordineret om at løse opgaven og følge op på indsatser på tværs af skolerne. Men arbejdet med inklusion er opprioriteret i alle kommuner. Der ses fx mange eksempler på AKT lærere, trivselscoachs og læringskonsulenter.

Skoleskift og fravær

Det påpeges, at mange skoleskift kan være problematisk for de unges udvikling og faglige trivsel. Der er stor forskel på, hvor systematisk opfølgningen der er på fravær og andre trivselsindikatorer i de enkelte kommuner. Ikke alle kommuner har central opfølgning. Det er heller ikke alle skoler, som har en klar plan for, hvad de gør ift. den enkelte elev, når der er tegn på mistrivsel. Medarbejderne i de fleste kommuner vurderer dog, at der er sket meget på området, hvor der er langt større fokus på fravær. Flere medarbejdere forventer, at fremtidens unge vil have færre fortællinger om massivt fravær.

Tilpasset forløb til de udsatte unge

Medarbejderne efterspørger alternative skoleforløb, som kan give udfordrede børn og unge succesoplevelser. De beskriver, at de har succes med tilpassede skoleforløb, hvor man fx kombinerer skolegangen med værkstedsforløb, praktik m.m. Dog oplever medarbejderne, at fx praktikforløb ikke altid når ud til de mest udsatte børn. Det kræver et godt netværk med virksomhederne og en intensiv håndholdt indsats.

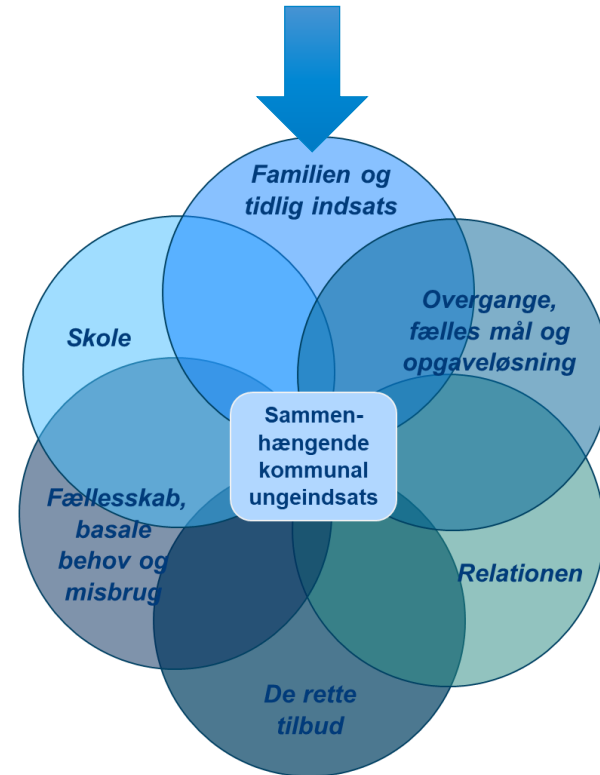
DEL III FAMILIEN OG TIDLIG INDSATS

Hvad betyder temaet?

En stor andel af de unge har haft udfordringer i familien. De er loyale overfor familien og siger ikke noget, men de fleste undrer sig over, at der ikke har været nogen, der har set deres udfordringer og hjulpet dem tidligere.

Tidlig handling, hvor der skabes sammenhæng mellem almenindsatsen i dagtilbud og skole i forhold til specialindsatserne i PPR, familiemyndighed og familieindsatser, er vigtig for de unge.

Det er komplekst og kan være konfliktfyldt at hjælpe børn fra udsatte familie, og det kræver ofte et godt samarbejde mellem mange enheder og fag-fagligheder.

Hvad siger de unge?

Det er vigtig for de unge, at problemer ses og håndteres tidligt

Rammen

Der er mange paradokser, når de unge taler om deres "familiesag". Fra – "hvorfor greb de ikke ind?" (redder dem fra familien). Til – "Jeg ville ikke sige noget om min familie" eller "kommunen skal ikke blande sig."

"Der kom en familiekonsulent hjemme hos os. Min mor havde pyntet op og købt kage og det hele. Hun kom ind og spurgte, om jeg ville snakke med hende. Jeg fortalte familiekonsulenten om det, som det var, at min mor drak og gik på bodega. Familiekonsulenten lovede at hun ville hjælpe mig med at få indskud til at få en lejlighed. Men hun gik på ferie, og fik aldrig hjulpet mig. Hun vendte aldrig tilbage, selvom jeg åbnede mig for hende. (...) Hun svigtede virkeligt."

"Har en fornemmelse af, at der er nogen der godt ser det, men det får ingen konsekvenser. Der kom en mand forbi og spurgte min mor om det gik godt. Hun sagde selvfølgelig ja, og så smuttede han igen. Mine forældre lod bare som om det ikke var sket. (...) Der har været så mange indberetninger. Og det er både hos min mor og far, han er kommet. Man blev lidt ked af det når han gik, og han ikke havde fået hele billedet. (...) Jeg havde en sagsbehandler, der ikke var skide god. Jeg gik 3 måneder på den efterskole uden at få nogle penge. Heller ikke fra min mor. Ham manden fra tidligere var også med der. Og de indrømmede også på et tidspunkt, de havde glemt mig."

Hvad siger medarbejderne?

Tidlig indsats

Medarbejdere og ledere oplever et behov for at styrke den tidlige indsats. Tidlig indsats skal her forstås både som tidligt i livet og tidligt i barnets/den unges forløb. Der efterspørges mindre berøringsangst, en bedre fælles forståelse for de tidlige tegn på mistrivsel og hvordan de kan håndteres, styrkede sociale kompetencer og indsigt hos lærere og pædagoger ift. at kunne spotte mistrivsel.

De ser et behov for flere og mere effektive forebyggende indsatser imellem almen- og socialområdet.

Tidligt og forpligtende samarbejde mellem almen indsats og specialindsats

De fleste kommuner beskriver, at de arbejder på at koble almenindsats og specialindsats bedre sammen. De efterspørger vidensudveksling og koordinering af de indsatser, kommunen sætter i værk for udfordrede børn og unge i snittet mellem almenindsats og specialindsats.

Medarbejderne er meget optaget af at finde snittet i rollefordelingen mellem skole, PPR, familiemyndighed, familieindsats mv.

Flere af medarbejderne savner strukturer og fælles kulturer, som sikrer en fælles rød tråd i de indsatser, kommunen sætter i værk.

Klare aftaler om, hvem der tager ansvaret for relationen og den nære indsats.

Lærerne savner en mere uformel og konsultativ dialog fra centralforvaltning om didaktiske og pædagogiske værktøjer. De savner viden om hvilke specialindsatser, der sættes i værk (familieindsats, psykolog, udredninger, kontaktpersoner og mentorerens arbejde med børn og unge).

Mange medarbejdere (fx lærere) oplever, at systemet omkring underretninger samt almenområdets viden om, hvornår og hvordan der underrettes, ikke er tilstrækkelig.

Flere oplever, at mistillid fra forældre eller problematisk samarbejde ofte gør det svært at sikre en vellykket tidlig indsats for børn og unge. Derfor kræver det viden og opbakning til de medarbejdere, der er tæt på de unge, hvis de skal gå tidligere ind for at skabe forandring.

Medarbejderne oplever, at det er den daglige nære kontakt, der er vigtig for udfordrede børn og unge. Derfor bør specialindsatsen være en del af almenindsatsen. De, der har relationen til de unge, kan også bedre tjekke op på om de kommer i skole og spørge til, hvordan de har det mv.

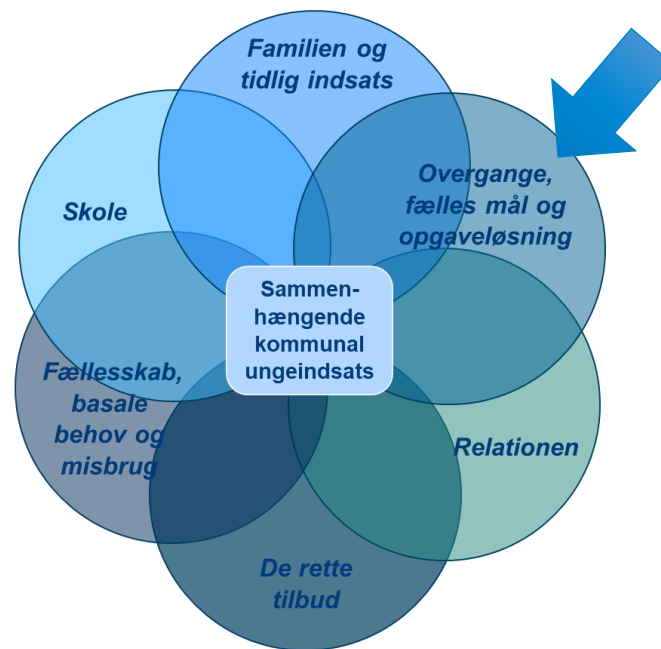
DEL IV OVERGANGE, FÆLLES MÅL OG OPGAVELØSNING

Hvad betyder temaet?

De unge kan ikke overskue kompleksiteten i det "system", der er skabt for at hjælpe dem. De er særligt udsatte i overgangene fx mellem grundskole og ungdomsuddannelse og overgangen, når de bliver 18 år.

De unge omfattes af mange forskellige indsatser, som ikke giver den ønskede effekt, fordi de unge ikke ser meningen og målet med dem. De fortæller, at de møder mange mennesker og ikke orker at fortælle om deres udfordringer igen og igen.

De efterspørger forudsigelighed, kontinuitet og handling. Derfor er det vigtigt, at der er fælles mål og opgaveløsning på tværs af organisatoriske enheder og fagfagligheder.

Hvad siger de unge?

Det er vigtigt for de unge, at der bygges bro, når ansvaret skifter hænder, eller der er behov for en tværfaglig indsats

Rammen

Overgangen fra barn til voksen er en af de vigtigste overgange i de fleste menneskers liv. For de udfordrede unge kan skiftet fra at gå i skole, som alle andre, til ikke at kunne klare kravene i uddannelsessystemet medføre nederlag, der kan få alvorlige konsekvenser for selvværd og motivation.

Der findes mange overgange for den målgruppe af unge, som er i fokus her. Fx overgangene fra folkeskolen til ungdomsuddannelse, fra familieafdeling til jobcenter, fra en indsats i kommunen til udslusning i ordinær job og uddannelse.

De unge, vi har talt med, er karakteriseret ved, at de enten har flere tværfaglige indsatser i kommunen eller har behov for at få koordineret forskellige specialfaglige indsatser internt i kommunen.

De unge kan sjældent sætte ord på manglende koordination. Det går hen over hovedet på dem, hvis den mangler – de forstår ikke systemet. Forvirring og usikkerhed er det hyppigste tegn på, at koordinationen ikke er succesfuld.

"Vejledning om uddannelse: Det kan jeg ikke huske, at jeg har fået."

"Jeg kom ind i kommunens system, jeg fik ny sagsbehandler hele tiden. Sagsbehandleren har ikke læst mine papirer. Hver eneste møde: Det er sådan her mit liv fungerer. Træt af at skulle gentage mig selv."

"Kommunen skulle blive bedre til at forklare, hvad det drejer sig om og forklare reglerne. Hvad skal der ske og hvad skal man være opmærksom på? Hvad skal man gøre for at få hjælp?"

"Man skal vide i 7. kl. hvad man vil resten af sit liv. Det er lidt dumt. Jeg ved ikke hvad jeg skal i morgen."

"Alt for fragmenteret indsats igennem borgerens liv – der mangler den bløde mellemvej imellem de forskellige indsatser."

"Kommunen må gerne holde obs på en. Være sikker på man kommer videre, kommer de rigtige steder hen. En god start ville være at få hjælp til at komme ind i det. Så de må gerne vide noget om mig og hvad jeg har brug for at få hjælp til."

Hvad siger medarbejderne?

Overgang fra grundskole til uddannelse

De unge i målgruppen er ikke klar til kravene i ungdomsuddannelserne. De faglige krav er den mest synlige barriere, men deres psykiske sårbarhed, evne til at fastholde fokus eller organisere hverdagen udgør ofte også en væsentlig barriere for at blive fastholdt i uddannelse.

Tværgående samarbejde

Medarbejderne påpeger, at der er behov for en tværgående indsats med en klar ansvarsfordeling og en langsigtet plan. De primære barrierer for dette er økonomistyringen og kulturelle forskelle mellem afdelingerne. Fra medarbejdernes perspektiv er det derfor vigtigt, at man på ledelsesniveau sætter fokus på det tværgående samarbejde, hvor ledelsen viser vejen.

Overgangen ved det 18. år

Hovedparten af de unge oplever indgangen til jobcenteret som udfordrende. De er meget utrygge og kan ikke overskue det system, de møder.

Medarbejderne oplever, at de unge ikke kender de krav og forventninger, der stilles, når de bliver myndige. Derudover er den kommunale indsats i overgangen til det 18. år ofte vanskelig, fordi der er så stor forskel på de unges rettigheder før og efter de er myndige.

Derfor mener flere af medarbejderne, at man bør planlægge denne overgang i bedre tid. Mange medarbejdere oplever også, at der er forskelle på kulturer og tilgange i henholdsvis børne/familieområdet og på voksenområdet. Det manglende fælles sprog fremmer ikke samarbejdet om at skabe en helhedsorienteret indsats for de unge.

”Gråzone” unge

Medarbejderne fremhæver, at der mangler gode tilbud til de unge, som befinder sig i en ”gråzone”, hvor der er behov for støtte, men den unge er for stærk til et specialtilbud. Man risikerer derfor at tabe disse unge på gulvet.

Hvad siger medarbejderne?

Klar ansvarsfordeling

Medarbejderne oplever, at usikkerheden omkring ansvarsfordelingen på tværs af afdelingerne ofte er en hindring for det tværgående samarbejde.

Relationen

Medarbejderne påpeger, at hvis samarbejdet skal styrkes på tværs, er der i højere grad behov for at opbygge stærke relationer medarbejderne imellem på tværs af afdelingerne.

De alternative løsninger

Medarbejderne ønsker, at der udarbejdes et fælles mindset og sprog på tværs af afdelingerne.

Medarbejderne oplever barrierer, såsom forskellig lovgivning, divergerende opfattelse af kerneopgaven og usikkerhed om, hvem der skal betale regningen.

Rammer for samarbejde

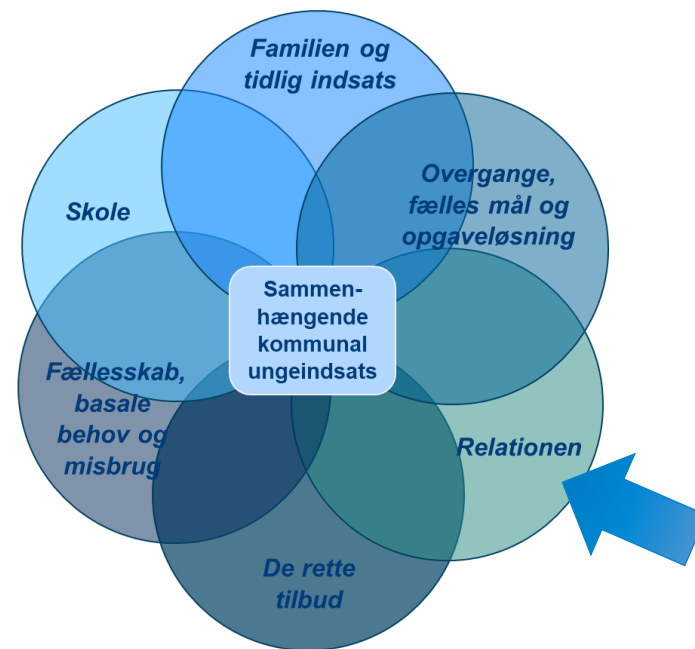
Medarbejderne påpeger, at der er behov for strukturer og rammer som kan sikre koordinering af den tværgående indsats. Efterspørgslen efter andre rammer afspejler den eksisterende struktur. I nogle kommuner efterspørger medarbejderne, at man flytter sammen i en ungeenhed. I andre kommuner efterspørges mere fleksible rammer for uformel relationelt samarbejde. Endelig er der kommuner, hvor medarbejderne efterspørger formaliserede samarbejdsfora, fx sagskonferencer eller lign. Hvor sager kan koordineres og der træffes beslutning om indhold, mål og ansvar for den unges plan.

DEL V RELATIONEN

Hvad betyder temaet?

Ifølge de unge er relationen til et menneske, som oprigtigt vil den unge det godt, lytter og handler, den vigtigste ingrediens i indsatsen. Når systemet er uforståeligt, har de unge brug for en "oversætter", som hjælper med at skabe sammenhæng på tværs af indsatserne.

Relationen er ikke et mål i sig selv, men et nødvendigt middel for de unge, hvis de skal opnå deres mål. De unge oplever, at en god relation, som inddrager de unge, skaber grundlaget for motivation og sikrer den rette timing i indsatserne.

Hvad siger de unge?

Det er vigtigt for de unge at møde én person, der tager det primære ansvar

Rammen

I alle de brugerrejser der er gennemført i kommunerne, nævner de unge relationen som den mest afgørende virksomme mekanisme i indsatsen.

Det generelle billede er, at de unge har mange kontakter i kommunerne, og de har svært ved at forholde sig til mange relationer med forskellige dagsordner og mål.

Når vi spørger de unge er der ingen tvivl om, at én relation som de har tillid til, er afgørende for, at de har overvundet udfordringer.

"Men det der er med kommunen, det er, at når man har knyttet sig til en person, så skal den person videre"

"Du tør åbne dig mere op, når du får en tæt relation til din sagsbehandler, og de møder dig med mere forståelse"

"De bliver skiftet ud hele tiden. Der er mange unge grønne, som ikke magter det. Og så er der de ældre, der er trætte af livet. De er aldrig til stede. Enten er de syge eller har ferie, når man ringer."

Hvad siger medarbejderne?

Undgå skift

Medarbejderne påpeger, at man bør undgå for mange skift i relationerne, fordi skift svækker de unges tillid og har en negativ betydning for relationen til de unge.

Det gode match

Medarbejderne fremhæver, at et godt match mellem den unge og en kontaktperson er afgørende. Medarbejderne påpeger dog, at det er vigtigt med klare grænser i relationen. Således at det er tydeligt for den unge, at kontaktpersonen er professionel og ikke en ven.

Tidsperspektiv

Medarbejderne oplever, at de unge slippes for hurtigt af deres kontaktperson, og at man ikke har nok tid til at skabe en ordentlig relation med den unge. Dette opleves som negativt for den unges videre udvikling.

Rammer for elementerne i den ”gode relation”

Det er komplekst at definere og forankre rollen som ”relationsbærer”. Den ansvarlige fagprofessionelle kan hurtigt stå alene med en uoverskuelig opgave, hvis ikke der er klare realistiske mål samt faglig og organisatorisk opbakning. Der er divergerende opfattelser af, hvad relationen skal indeholde, og hvad der er målet med relationen.

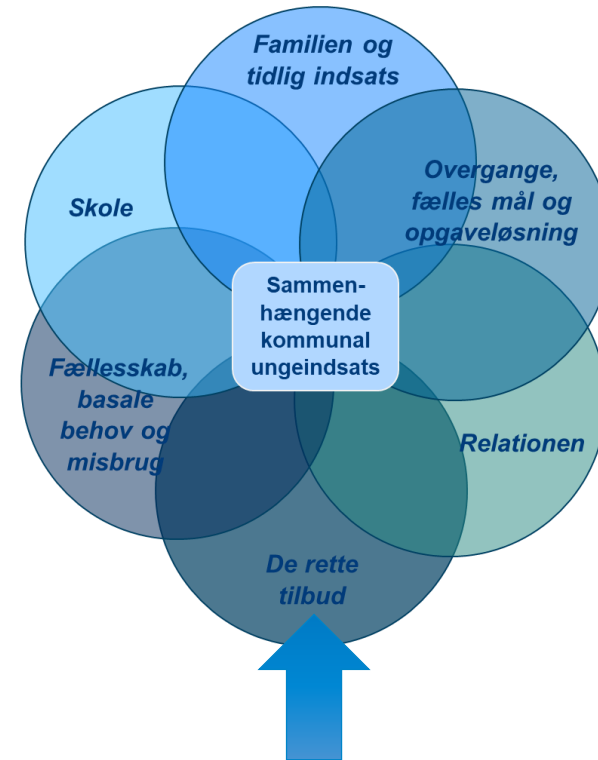
DEL VI DE RETTE TILBUD

Hvad betyder temaet?

Det er vigtigt for de unge, at tilbuddene giver mening, og de forstår målet. Derfor skal tilbud tilpasses de unges behov, og der skal være en rød tråd i indsatserne på tværs.

De fleste unge efterspørger struktur og forudsigelighed i og mellem indsatserne. De efterspørger forløb, hvor de lærer at tackle angst, sociale forbiere og lærer at strukturere en hverdag fx med ADHD og autisme. De har brug for anerkendelse og succes, helst i uddannelse og i almindelige virksomheder, men de fleste lykkes ikke uden støtte og forberedelse.

De unge magter ikke flere nederlag. Derfor er det vigtigt, at de er inddraget, og at indsatserne matcher deres forudsætninger. Det forudsætter, at indsatserne er timede, koordinerede og understøtter et fælles mål på tværs af organisatoriske enheder.

Hvad siger de unge?

Det er vigtigt for de unge, at indsatser er koordinerede, timede, strukturerede og understøtter et fælles mål.

Rammen

Borgere med komplekse udfordringer har i særlig grad behov for helhedsorienterede indsatser, som er koordinerede på tværs af faglige domæner. Den rigtige timing af indsatsen ift. de unges forudsætninger og motivation kan være afgørende for at opnå effekt af de initiativer, der sættes i gang.

Det er afgørende for den unges motivation og engagement, at kommunen inddrager den unge i den indsats, der vælges og iværksættes. Hvis ikke de unge ser meningen og målet med indsatsen, kan resultatet af velmente indsatser blive resignation, modstand eller paralysering.

"Match og timing. Det skal give mening. Det kan være vidt forskelligt, hvad der giver mening. Ingen mennesker er ens. Vi unge er forskellige. Lyt mere til de unge – ikke dem der vil snyde systemet. Se ind bag personen."

"Praktikken gav mig selvtillid. Det gav mig troen på, at jeg kunne komme ud på arbejdsmarkedet og arbejde sammen med andre"

"Jeg har været i systemet så længe, at jeg ved, hvad jeg skal sige."

"Alle steder har været forkerte for mig (...). Det er de voksne der træffer beslutningen. De lytter ikke. Man er ligesom bare stemplet af kommunen. De tror ikke på en"

Hvad siger medarbejderne?

Timing

Medarbejderne påpeger, at indsatsen overfor den unge bør times, så den unge er motiveret. En hurtig indsats kan ofte sikre, at den unges motivation bevares.

Inddrag den unge

Der er behov for, at den unge inddrages og høres, hvis man skal finde det korrekte match mellem den unge og et tilbud. Et ja fra en ung på et myndighedskontor er ikke en garanti for, at de ser meningen og målet med indsatsen. Risikoen for afbrudte forløb og nederlag er betydelig, når den unge ikke inddrages. De unge forstår ikke kommunens standardbreve, de er til for systemet og ikke for de unge.

Struktur

Medarbejderne oplever, at de unge ofte har brug for struktur og stabilitet i deres hverdag. Dette er vigtigt at tænke ind, når man skal finde det rette tilbud.

Hvad ved vi?

Matching og timing af indsats for udfordrede unge

Der er forskningsmæssig belæg for, at passivitet medfører signifikant tilbagegang i progressionen for de unge.

Der er også forskningsmæssig belæg for, at øget helbredsmestring, hverdagsmestring, øgede samarbejdsevner og tro på at man kan klare et arbejde øger sandsynligheden for, at man kommer i job eller uddannelse.

Hvis den jobrettede indsats indgår i en kombination særligt med opkvalificering og en helbredsrettet indsats, giver det endnu større fremgang.

Mange kommuner har stor succes med at give udfordrede og "uddannelsestrætte" unge praktikker og jobs med uddannelsesperspektiv.

Struktur – hverdagsmestring

Mange udfordrede unge efterspørger struktur og faste rammer i en kontekst, hvor de kan leve op til kravene.

Der er evidens for, at især udfordrede unge får en øget sandsynlighed for at klare uddannelse, hvis de oplever progression ift. hverdagsmestring.

Ifølge de unges fortællinger fra partnerskabskommunerne er et miks mellem praktiske opgaver og mentor virksomt.

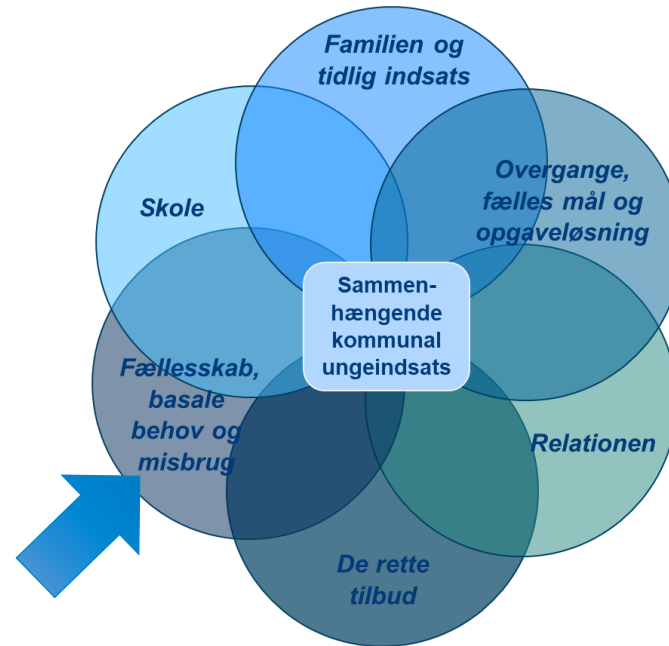
DEL VII FÆLLESSKABER, BASALE BEHOV OG MISBRUG

Hvad betyder temaet?

De unge ønsker at være en del af et fællesskab, men de føler sig ofte udelukket af "det gode fællesskab". Derfor er de ofte ensomme eller finder sammen med andre, der ryger hash eller det, der er værre.

Hashmisbrug er mere reglen end undtagelsen blandt denne gruppe af unge. Hash hjælper de unge til at skabe ro og dæmpe deres bekymringer. De starter tidligt med at ryge og holder det skjult længe.

Derfor er det vigtigt i en sammenhængende ungeindsats at have fokus på at skabe gode ungefællesskaber og være opmærksom på forebyggelse og spore tegn på misbrug tidligt i den almene indsats.

Hvad siger de unge?

Det er vigtig for de unge, at være en del af et fællesskab og have venner

Rammen

De unge ønsker at være en del af fællesskabet, de vil helst ikke skille sig ud. De vil være som de andre, og de er meget let påvirkelige. Derfor får de sociale fællesskaber stor betydning for deres evne til at fokusere på uddannelse og job.

Det sociale fællesskab fx i skolen på en uddannelsesinstitution eller et tilbud omtales altid.

Fællesskabet med de andre, der pjækker, laver ballade eller ryger hash kan blive alternativet, hvis de ikke får positive sociale relationer andre steder. Fællesskab om misbrug og kriminalitet skaber negative spiraler og er utroligt svære at bryde ud af.

"Flere ungdomsboliger. Det er rigtig svært at finde noget."

"Sammen med de andre der også pjækkede. Begyndte at tage stoffer, havde meget fravær. Det udenfor skole var mere spændende."

"Især hjemløsetider har været ubærlige. Vil gerne have en base og i gang med mit liv"

"Hjemmefronten har påvirket skolen hele tiden."

"Jeg havde nogle gode venner i skolen. Jeg dukkede op hver dag. På grund af dem, frikvarterer og idræt."

"Mange unge er meget usikre på, hvad der kommer til at ske for dem, når man går fra ung til voksen i systemet."

Hvad siger medarbejderne?

Det positive fællesskab

Medarbejderne oplever, at mange unge sidder fast i dårlige fællesskaber, der ofte er præget af misbrug. Der er også flere unge, som slet ikke er en del af et fællesskab. De unge mangler ressourcer til at opsøge og blive en del af positive fællesskaber, fx i foreningslivet. Der er kommuner, der arbejder med at etablere alternative fællesskaber, men ofte er disse fællesskaber ikke kendt blandt kommunens medarbejdere.

Fokus på de basale behov

Medarbejderne oplever udfordringer med hjemløshed blandt de udsatte unge, herunder at det er vanskeligt at skaffe boliger til dem. Hjemløshed sætter ofte en stopper for udvikling.

Misbrug

Hashmisbrug starter tidligt og bliver holdt skjult længe. Medarbejderne fortæller, at de aldrig ved hvornår tegnene er der, men det er vigtigt, at alle, der er tæt på unge kender tegn på misbrug og ser det åbne vindue og handler, når den unge er motiveret for at komme ud af misbrug.

DEL VIII VIGTIGE HOVEDPUNKTER

OG husk....

Relationen til et andet menneske, som oprigtigt vil den unge det godt, lytter og handler, er det element, som har gjort den vigtigste forskel for de unge, der ser lys forude.

De unge, der har fået udarbejdet en ungerejse som led i partnerskabet, der har det svært, har også været udsat i skolen.

Forebyggelse er en "specialindsats" – fordi de unge har forskellige behov. Men de unge vil helst ikke være "specielle eller specialiseres". De vil helst have en livline tæt på i deres hverdag og fx mestringsforløb, så de kan lære at tackle psykiske udfordringer.

TIMING! Og match af indsatser. Ellers kan de være forgæves.

Misbrug er mere reglen end undtagelsen. Det starter ikke når vi ser det. Det starter lang tid før.

De unge får lys i øjnene, når de lykkes på en uddannelse eller i en virksomhed – De måler sig selv med samme lineal som alle andre.

Alle unge søger anerkendelse i fællesskaber, og hvis man finder anerkendelse i et fællesskab, der samles om misbrugsadfærd, så er det store kræfter, vi er oppe imod.

KL